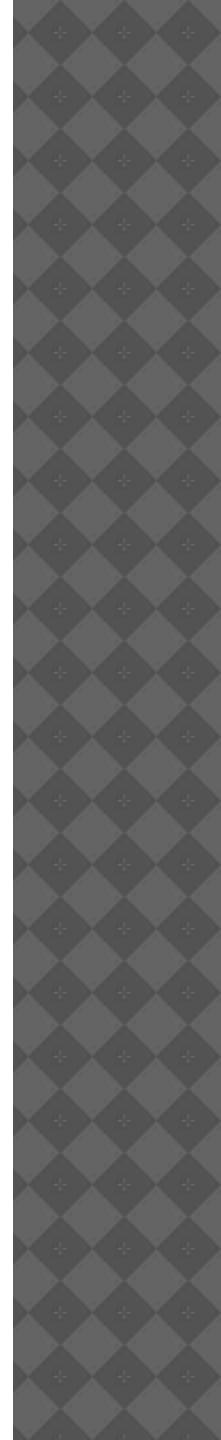
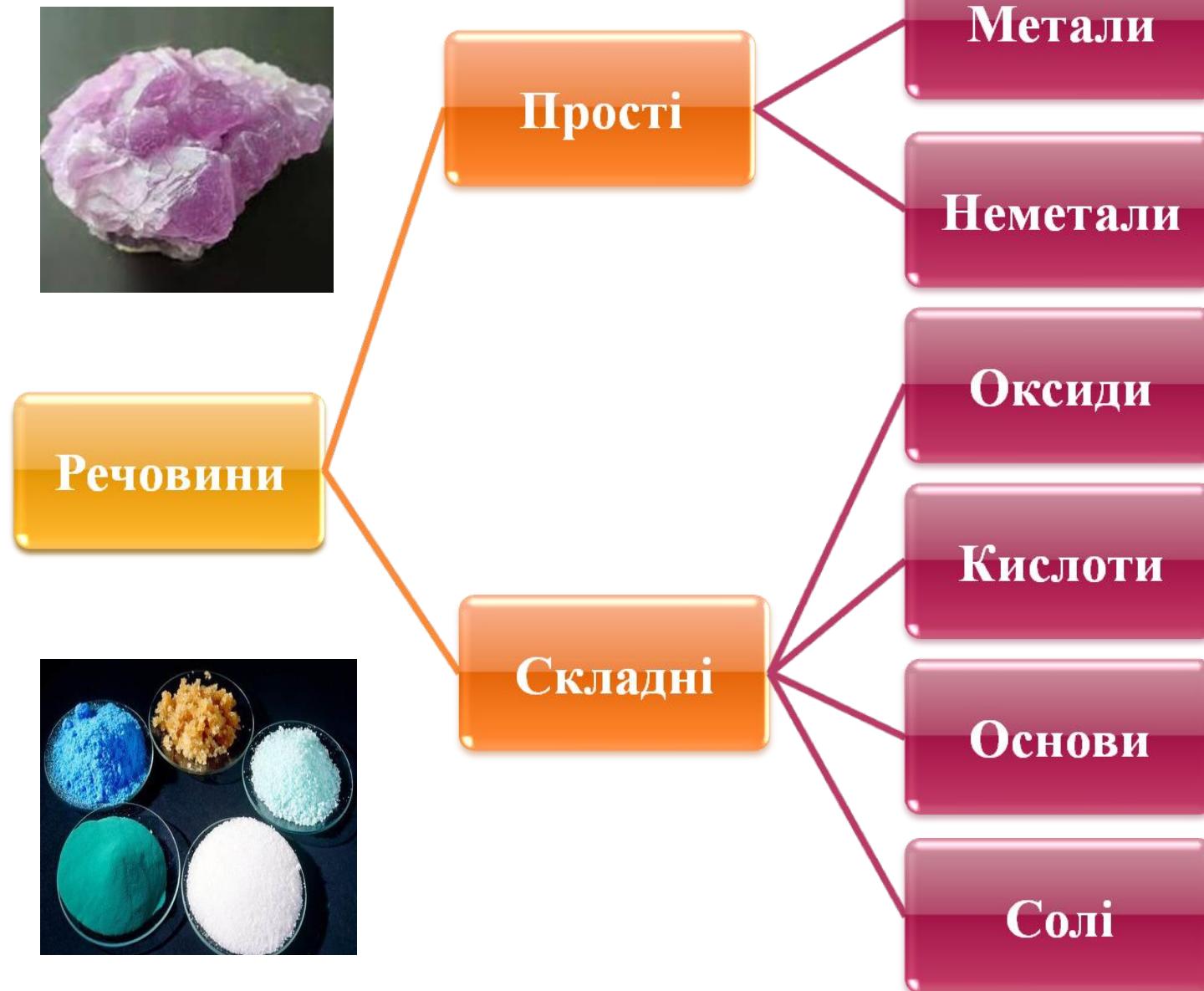

СПОЛУКИ ОСНОВНИХ КЛАСІВ У БУДІВНИЦТВІ І ПОБУТІ

ВСТУП

ПЛАН

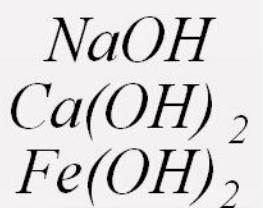

Основні класи неорганічних сполук

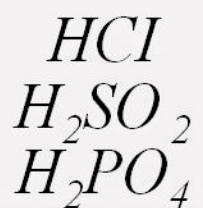
Оксиди

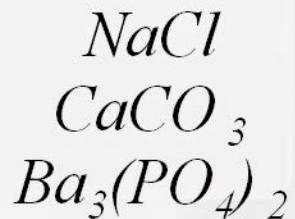
Основи

Кислоти

Солі

ОКСИДИ

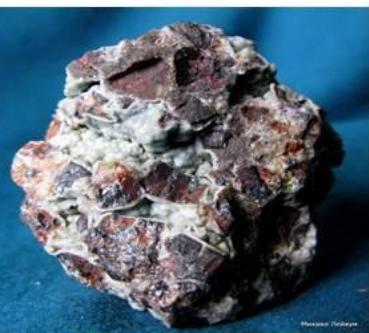
Оксиди належать до найпоширеніших речовин на нашій планеті. Використання оксидів ґрунтуються на різноманітності їхніх хімічних і фізичних властивостей.

Оксиди - це складні речовини, до складу яких входить будь- які два елементи звязані з киснем.

Магнетит Fe_3O_4

Гематит Fe_2O_3

Основні

Оксиди, яким
відповідають основи
 K_2O , BaO , Na_2O

Амфотерні

Оксиди, які
проявляють
властивості кислот
та основ
 ZnO , Al_2O_3 , Fe_2O_3

Кислотні

Оксиди, яким
відповідають
кислоти
 CO_2 , SO_3 , P_2O_5

ВИКОРИСТАННЯ ОКСИДІВ

Вода найпоширеніший на Землі оксид. Надзвичайно важлива для людства речовина.

Вода має велике значення в народному господарстві та в побуті.

Практично неможливо назвати жодний виробничий процес, у якому б не застосувалась вода. Особливо використовується чиста, дистильована вода, на основі якої виготовляються лікарські препарати .

H₂O - гідроген оксид – розчинник на багатьох виробництвах; сировина для виробництва інших речовин (водню, ацетилену, кисню, спирту, кислот та ін.).

Висока теплоємність води забезпечила їх використання в опаленні приміщень, теплообмінниках на заводах з виробництва кислот, у виробництві добрив тощо

SO₂ - ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ ПІД ЧАС ВИРОБНИЦТВА СУЛЬФАТНОЇ КИСЛОТИ. ВІН ТАКОЖ ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ У ТЕКСТИЛЬНІЙ, ПАПЕРОВІЙ, ЦУКРОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ ЯК ВИБІЛЮВАЧ; ДЛЯ ЗНЕЗАРАЖЕННЯ ПРИМІЩЕНЬ, ЗБЕРЕЖЕННЯ ФРУКТІВ І ЯГІД

B₂O₃ - ДОДАЮТЬ У СКЛО І ОТРИМУЮТЬ ТУГОПЛАВКЕ СКЛО, ЩО ВИТРИМУЄ НАГРІВАННЯ ДО 800°С

TiO₂ - З ЙОГО УЧАСТЮ ВИГОТОВЛЯЮТЬ ТИТАНОВІ БІЛИЛА

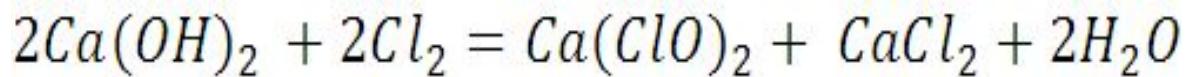
SiO₂ - ІДЕ НА ВИГОТОВЛЕННЯ СКЛА, КЕРАМІКИ, ПОРЦЕЛЯНИ, АБРАЗИВНИХ МАТЕРІАЛІВ; КОМПОНЕНТ БУДІВЕЛЬНОЇ СУМІШІ; ФІЛЬТР ДЛЯ ВОДИ НА ВОДООЧИСНИХ СТАНЦІЯХ; У ВИГЛЯДІ КВАРЦУ ДЛЯ ВИГОТОВЛЕННЯ - ЛІНЗ, КВАРЦОВИХ ГОДИННИКІВ

***CO₂* – ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА
ЦУКРУ, СОДИ, МІНЕРАЛЬНИХ ВОД
“МИРГОРОДСЬКА,” “СВАЛЯВА”, “ПОЛЯНА
КВАСОВА”, “ТРУСКАВЕЦЬКА”, “МОРШИНСЬКА”,
“ЛУЖАНСЬКА” ТА БАГАТО ІНШИХ НАПОЙІВ;
ГАСІННЯ ПОЖЕЖ**

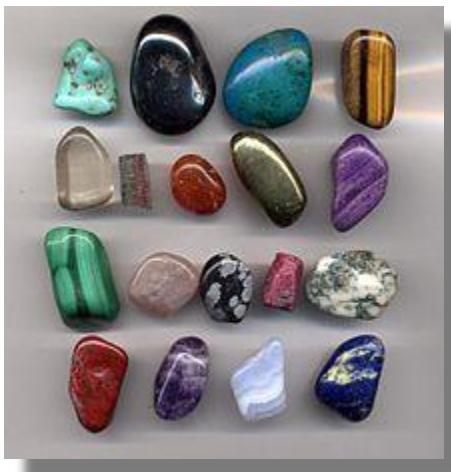

CaO - використовується для виробництва гашеного вапна, кальцій карбіду, хлорного вапна, на будівництві

Al₂O₃ - ОСНОВНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ ЦЬОГО ОКСИДУ – ВИРОБНИЦТВО АЛЮМІНІЮ; ВОГНЕТРЕВКІХ ТА АБРАЗИВНИХ МАТЕРІАЛІВ, СИНТЕТИЧНОГО КОШТОВНОГО КАМІННЯ (РУБІНИ, САПФІРИ)

MgO - ЗАСТОСОВУЮТЬ ДЛЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ВОГНЕТРИВКІХ МАТЕРІАЛІВ, З ЯКИХ ВИРОБЛЯЮТЬ ТИГЛІ ТА ВОГНЕТРИВКУ ЦЕГЛУ

FE₂O₃ - ВИКОРИСТОВУЮТЬ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ЧАВУНУ І СТАЛІ ТА ВИГОТОВЛЕННЯ ФАРБ.

CR₂O₃ - ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА АБРАЗИВНИХ МАТЕРІАЛІВ ТА ВИГОТОВЛЕННЯ ЗЕЛЕНОЇ ФАРБИ.

КИСЛОТИ

Кислоти – складні речовини, утворені одним або кількома атомами Гідрогену, з'єднаними з кислотним залишком

Кислоти

Оксигеновмісні

У своєму складі містять атоми

Оксигену

Безоксигеновмісні

У своєму складі не містять Оксигену

Одноосновні

Містять у своєму складі один атом Гідрогену

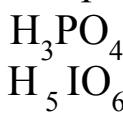
Двохосновні

Містять у своєму складі два атом Гідрогену

Багатоосновні

Містять у своєму складі три та більше атом Гідрогену

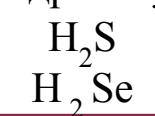
Одноосновні

Містять у своєму складі один атом Гідрогену

Двохосновні

Містять у своєму складі два атом Гідрогену

ВИКОРИСТАННЯ КИСЛОТ

HCl – травлення, паяння металів, добування хлоридів, видобування металів із руд

HNO₃ – виробництво добрив, вибухових речовин, целюлози; добування різних солей

H₃PO₄ – добування ортофосфатів; виготовлення полірувальних сумішей, каталізаторів, лікарських засобів, безалкогольних напоїв

H₃PO₄ – виробництво хімічних волокон, добрив, вибухових речовин, миючих засобів

ОСНОВИ

Основи – складні речовини, що складаються з атомів металів, з'єднаних з однією або кількома гідроксильними групами

Основи

Розчинні у воді (луги)
 KOH , NaOH , $\text{Ca}(\text{OH})_2$

Нерозчинні у воді
 $\text{Cu}(\text{OH})_2$, $\text{Fe}(\text{OH})_3$

ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВ У БУДІВНИЦТВІ

Ca(OH)_2 - в'яжучий матеріал у будівництві та виробництві хлорного вапна

Al(OH)_3 - виробництво лакових фарб

ОСНОВИ В ПОВСЯКДЕННОМУ ЖИТТІ ЛЮДИНИ

NaOH - ВИРОБНИЦТВА МИЛА ТА МИЮЧИХ ЗАСОБІВ, ВІДБІЛЮВАННЯ ПАПЕРУ, ВИКОРИСТАННЯ ДЛЯ ОЧИСТКИ ПРОДУКТІВ ПЕРЕРОБКИ НАФТИ, ВИГОТОВЛЕННЯ КАУСТИЧНОЇ СОДИ, БАРВНИКІВ, А ТАКОЖ В ШКІРЯНІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ

Ca(OH)2 - ДУБЛЕННЯ ШКІР, ДЕЗИНФЕКЦІЇ ПРИМІЩЕНЬ, ВАПНУВАННЯ СТОВБУРІВ ДЕРЕВ, ПОМ'ЯКШЕННЯ ВОДИ, УТВОРЕННЯ ВАПНЯНОГО МОЛОКА ДЛЯ ПРИГОТУВАННЯ ЗУБНОЇ ПАСТИ

KOH - ДОБУВАННЯ МИЛА, БАРВНИКІВ, ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ В АКУМУЛЯТОРАХ ЯК ЕЛЕКТРОЛІТ.

LiOH - ДОБАВКА ДО ЕЛЕКТРОЛІТІВ ЛУЖНИХ АКУМУЛЯТОРІВ.

Al(OH)3 - КОМПОНЕНТ ЗУБНОЇ ПАСТИ

NH4OH - НАШАТИРНИЙ СПИРТ

СОЛІ

Солі – складні речовини, утворені атомами металів, з'єднаними з кислотними залишками.

Кислоти

Середні
 NaNO_3
 $\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3$

Кислі
 KH_2PO_4

Основні
гідроксогруп
 $(\text{CuOH})_2$ CO_3

Подвійні
 $\text{KAl}(\text{SO}_4)_2$

ВИКОРИСТАННЯ СОЛЕЙ У БУДІВНИЦТВІ

СЕРЕД НЕОРГАНІЧНИХ СПОЛУК ЗА ПОШИРЕНІСТЮ У ПРИРОДІ СОЛІ ЗАЙМАЮТЬ ДРУГЕ МІСЦЕ ПІСЛЯ ОКСИДІВ

CaCO₃ - кальцій карбонат є основною складовою вапняку, мармуру, крейди. Разом із глиною та піском вапняк використовують у виробництві цементу

BaSO₄ - для виробництва фарб

CaSO₄ - будівельний матеріал для відбитків форм статуеток

ВИКОРИСТАННЯ СОЛЕЙ У ПОБУТІ

AGNO₃ - ДЛЯ ФОТОГРАФУВАННЯ ТА ПОСРІБЛЕННЯ

NANO₃ - КОНСЕРВУВАННЯ

KNO₃ - ВИРОБНИЦТВО СІРНИКІВ, ПОРОХУ

NACL - ЯК ХАРЧОВИЙ ПРОДУКТ, ДЛЯ КОНСЕРВУВАННЯ,
ДОБУВАННЯ ЇДКІХ ЛУГІВ, КИСЛОТ

NA₂CO₃ - ВИРОБНИЦТВО СКЛА, МИЛА, СИНТЕТИЧНИХ
МИЮЧИХ ЗАСОБІВ, ЕМАЛЕЙ, ДЛЯ УСУНЕННЯ
ТВЕРДОСТІ ВОДИ

K₂CO₃ - РОЗПУШУВАЧ ТІСТА, ВИРОБНИЦТВО
ФОТОГРАФІЧНИХ ПРОЯВНИКІВ.

ПОКРИТТЯ МІДДЮ МЕТАЛЕВИХ ВИРОБІВ

***AL₂(SO₄)₃* - ОЧИЩЕННЯ ВОДИ,**

**ФАРБУВАННЯ ШКІРИ, ПРОКЛЕЮВАННЯ
ПАПЕРУ.**

***NA₂SiO₃* - ВОДНИЙ РОЗЧИН**

**ВИКОРИСТОВУЮТЬ, ЯК СИЛКАТНИЙ КЛЕЙ
ДЛЯ ПРОСОЧУВАННЯ ДЕРЕВИНИ І
ТКАНИН, ЩОБ НАДАТИ ЇМ
ВОГНЕСТИЙКОСТІ І ВОДОНЕПРОНИКНОСТІ.**

ВИСНОВОК